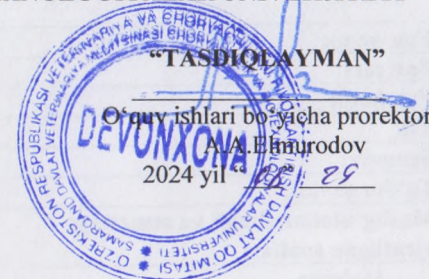

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

LOTIN TILI VA FARMATSIYA TERMINOLOGIYASI

FANI BO'YICHA

SILLABUS

(Sirtqi ta'lim 1-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi: 800000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya

Ta'lim sohasi: 840000 – Veterinariya

Ta'lim yo'nalishi: 60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Sirtqi bo'lim
60840200 – Veterinariya farmatsevtikasi ta'lim
yo'nalishi

Fan nomi:	<i>Lotin tili va farmatsiya terminologiyasi</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	LTFT1104
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Sirtqi bo'lim
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	-
Amaliy mashg'ulotlar	20
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	100
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga "Lotin tili va farmatsiya terminologiyasi" bilimlarning nazariy asoslarini 2 ta bo'lim bo'yicha (anatomik va farmatsevtik) asosiy tushunchalari va kategoriyalarini grammatik qonuniyatlar tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amalda tadbqiq etish ko'nikmasini hosil qilish. Bu dasturning asosiy maqsadi oliy malakali veterinariya tibbiyoti mutaxassislarning saviyasini oshirish borasida farmatsevtik atamashunoslik asoslarini chuqur o'rgatish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Ona tili
2.	Ingliz tili
3.	Odam anatomiyasi
4.	Biologiya

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Grammatikasi qonunlari asosida anatomik va farmatsevtik atamalarni

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	N.Farmanov – SamDVMCHBU, "Veterinariya farmatsevtikasi" kafedrasida mudiri, veterinariya fanlari nomzodi, dotsent Sh.K.Omonov – SamDVMCHBU, "Veterinariya farmatsevtikasi" kafedrasida assistenti.
E-mail:	omonovshahzod94@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Veterinariya farmatsevtikasi" kafedrasida
Taqrizchilar:	M.Eshkobilova - Samarqand davlat tibbiyot universiteti Farmatsevtik va toksikologik kimyo kafedrasida dotsenti E.I.Xamdanova - Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Tabiiy, ijtimoiy fanlar va jismoniy madaniyat kafedrasida dotsenti

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29 avgustdagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Veterinariya farmatsevtikasi" kafedrasining 2024 yil 28 avgustdagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

(O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

R. Ro'ziqulov

A.A.Nurniyozov

N.Farmanov

N.Farmanov

Sh.K.Omonov

- qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
 - fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirida bajarsa;
 - fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
 - fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
 - fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
 - fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.
 - **v) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
 - fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
 - fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
 - bayon qilish ravon bo'lmasa;
 - fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
 - fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
 - **g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:**
 - fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
 - fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
 - fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
 - fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
 - fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
 - fanni bilmasa.

	tuzishi haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Atamalarining strukturasi va ularning nomenklaturasida maxsus qisqartirishlarni bilishlari lozim;
TN3	Anatomik, klinik va farmatsevtik bo'limlar bo'yicha morfologik, sintaktik usullarni bilishi va ularni amaliyotda qo'llashni bilishlari kerak;
TN4	Talaba anatomik, klinik va farmatsevtik terminlarni amaliy mashg'ulotda tahlil qilish usullarni qo'llashi, xulosa chiqarishi, muammoli vaziyatni hal etish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar to'plami va ulardan foydalanishi, ilmiy tushunchalarni tushuntira olishi, muammoli vaziyatlar bo'yicha yechimlarni bilishi kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Lotin grammatikasi qonunlari asosida anatomik va farmatsevtik atamalarni tuzish;
TN6	Xatosiz retseptlarni o'qiy olishi, ilmiy tushunchalarni tushuntira olish;
TN7	Muammoli vaziyatlar bo'yicha yechimlarni qabul qiladi;
TN8	Muammoli vaziyatni hal etish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar to'plami va ulardan foydalanishi, ilmiy tushunchalarni tushuntira olish.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Lotin tilining qisqacha tarixi. Farmatsevtik terminologiya asoslari.
A2	Lotin tili alifbosi. Unli harflar. "y" harfining qo'llanilishi. Diftonglar. Undosh harflar. Harf birikmalari va qo'sh undoshlarning o'qilishi. Digraflar.
A3	So'z turkumlari. Fe'l. Fe'l negizi. Fe'llarning buyruq mayli.
A4	Ot. Otlarning grammatik kategoriyalari. I turlanishdagi otlar.
A5	Retsept. Retseptning tuzilishi. Aniqlik va majhullik nisbatlari. Esse - bor bo'lmoq fe'li. Gapda so'zlarning tartibi.
A6	V tipik guruh. Dorivor vositalar(preparatlar)ning savdo nomlari. Savdo nomlarida so'zlarning yasaliishi.
A7	Murakkab dorivor preparatlarning nomlanishi.
A8	Sifat. I—II turlanishdagi sifatlar. Moslashgan aniqlovchi. I—II turlanishdagi sifatning I, II turlanishdagi otlar bilan moslashuvi.
A9	Retsept strukturasi va formasi.
A10	Retseptlarda so'zlarni qisqartirish.

Mustaqil ta'lim (MT)		
1.	Lotin tili va farmatsiya terminologiyasi fanining tarixi, uni o'rganish uslublari.	8 soat
2.	Dorivor preparatlar nomi. Dorivor preparatlar nomidagi familiyalar. Fe'lining shart mayli. " fiat, fiant " fe'lining retseptlarda	8 soat

	qo'llanilishi.	
3.	Dorivor vositalar nomenklaturasi. Dorivor vositalar nomenklaturasining tipik guruhlari. O'simlik va hayvonlardan olingan dorivor mahsulotlar nomlari. O'simliklar mahsulotidan olingan ajratmalardan iborat bo'lgan dorivor preparatlar nomlari. Organik kimyoviy moddalarning ilmiy va trivial (shartli) nomlanishi. Dorivor vositalarning trivial nomlaridagi tez-tez takrorlanadigan bo'laklar.	8 soat
4.	Dorivor preparatlarga trivial nomlarni berish qoidalari. IV tipik guruh. Dorivor moddalarning xalqaro patentlanmagan nomlari. Alkaloidlar va glikozidlar nomlanishi. Vitaminlar va fermentlar nomlanishi.	8 soat
5.	Dorivor preparatlarning ko'p bo'lakli nomlarida sifatlarning qo'llanilishi. Dorivor preparatlarning ko'p bo'lakli nomlaridagi modellar. Dori vositalarining farmakologik ta'siri bo'yicha guruh nomlanishi.	8 soat
6.	VI tipik guruh. Kimyoviy nomenklatura. Kimyoviy elementlar, kislotalar va oksidlarning lotincha nomlari.	8 soat
7.	Tuzlar nomi. Asos tuzlarning nomi. Kislordsiz kislotalarning organik asoslar bilan hosil qilgan tuzlarining nomi. Natriy va kaliy tuzlarning nomi. Yunoncha old qo'shimchali sonlar. Uglevodorodlar, uglevodorodli va kislotali radikallarning nomlanishi.	8 soat
8.	Aniq nisbatdagi hozirgi zamon sifat doshi. Murakkab retsept tarkibiga kiruvchi moddalar.	8 soat
9.	Sifat darajalari. Qiyosiy va ortirma darajadagi sifatlar.	8 soat
10.	IV va V turlanishdagi otlar.	8 soat
11.	So'z yasash. Morfema. Suffiksatsiya. Tana tuzilishi Prefiksatsiya. Klinik terminologiya.	8 soat
12.	Son. Tartib va sanoq sonlar.	6 soat
13.	Retsept. Retseptning tuzilishi. Aniqlik va majhullik nisbatlari. Esse – bor bo'lmoq fe'li. Gapda so'zlarning tartibi.	6 soat

Asosiy adabiyotlar		
1.	X.T.Umarov. Lotin tili va tibbiy farmatsevtik terminologiya asoslari." Tamaddun" Toshkent 2015.	
2.	Lotin tili va farmatsevtik terminologiya asoslari / darslik: L.X.Bazarova, N.S.Suyundikov, D.K.Xudoyqulova: «Ibn Sino» nashriyoti, 2022-yil. - 330 bet.	
Qo'shimcha adabiyotlar		
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.	

2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 b.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
6.	L.X.Bazarova, N. S. Suyundikov. Lotin tili. Toshkent. "Extremum press" 2011.
Axborot manbaalari	
1.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.
2.	www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi
3.	www.Ziynet.uz.

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritish o'sa;
- fanning mavzularini bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etish o'sa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera o'sa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;
- **b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fanning mavzularini bayon